

ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДІ

Кучина К.О., Кубрак А.А.

*Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького*

У сучасному світі волонтерство є важливою складовою успішного соціального розвитку, що сприяє вирішенню актуальних соціально-економічних проблем держави і підвищенню якості життя людей. Багато видатних особистостей засвідчують свою участь в добровольчій діяльності і волонтерських проектах. Часто саме цей фактор є основою досягнення ними професійної кар'єри.

У роботах Ю. Поліщука, Н. Заверико, Г. Лактіонової, І. Зверєвої, С. Харченка обґрунтовано роль волонтерства як складової соціально-педагогічної роботи з молоддю. Вітчизняні науковці О. Карпенко, З. Бондаренко, Л. Міщик, В. Поліщук розглядають волонтерство як фактор професійного становлення майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників. Аналіз багаторічного досвіду волонтерства подано у роботах зарубіжних авторів, зокрема Р. Кроу, К. Навартнам, Г. Каскеллі, Р. Лінча, Б. Левайн, С. Маккарлі, М. Мерріл, М. Нуланд.

Волонтерська діяльність спирається не тільки на світовий досвід, а й на вітчизняні традиції волонтерства та благодійництва. В радянській традиції термін «волонтер» сприймався виключно у воєнному контексті для позначення особи, що добровільно вступила на військову службу. Згодом з активізацією світового волонтерського руху в останній третині ХХ ст., з розповсюдженням на пострадянському просторі у 1990-х роках діяльності благодійних організацій, цільових благодійних міжнародних програм, у суспільній свідомості термін «волонтерство» почав сприйматись як різновид суспільно-корисної діяльності, найчастіше безоплатної та соціально значимої, що надається добровольцями з особистої ініціативи, або від недержавної

некомерційної організації-об'єднання. Волонтери – це люди, які здійснюють соціально значущу діяльність по власній волі, які не потребують за це грошової винагороди [1, с.73].

Сьогодні волонтери країн світу об'єднані в світовий рух. В США кількість волонтерів складає близько 60 % серед жінок та близько 50 % серед чоловіків; громадяни Канади працюють волонтерами в середньому 191 год. на рік; у Франції в акціях волонтерських організацій беруть участь 19 % дорослого населення; кожен третій громадянин ФРН є волонтером; досвід роботи волонтером мають 26 % громадян Японії; 72 % волонтерів Ірландії є волонтерами. Кожного року волонтерською діяльністю охоплено понад 100 млн. осіб дорослого населення планети [4 с.3].

Значимість волонтерства підтверджена визнанням ООН, як суспільно-корисної діяльності на добровільній основі, що спрямована на вирішення проблем в таких сферах, як боротьба з бідністю, стійкий розвиток, охорона здоров'я, упередження лих, соціальна інтеграція, подолання соціальної нерівності та дискримінації. Сучасне волонтерство – це фундамент громадянського суспільства. Після 2014 р. волонтерський рух в Україні набув особливого поширення і став виявом громадської самоорганізації [5 с.16].

Волонтерство, як зазначено в Законі України «Про волонтерську діяльність» – це добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги[3]. Розвиток волонтерства – значуща складова молодіжної політики української держави, спрямована на утвердження духовно-моральних цінностей у суспільстві, виховання особистості, яка усвідомлює не тільки свої права, а й обов'язки, може успішно реалізуватися через рух волонтерства [2; 3]. Молодь є активною соціальною групою суспільства, яка знаходиться у постійному стані пошуку нового. Волонтерський рух є одним з напрямів морального виховання, відродження в молодіжному середовищі фундаментальних духовно-моральних цінностей, таких як добро, милосердя, чуйність і має велике в значення для

морального зростання кожної особистості. Саме тому воно є вагомим педагогічним ресурсом розвитку суспільства.

Напрямами волонтерської діяльності молоді в нашому регіоні є: організація допомоги дітям в дитячих будинках; організація допомоги людям похилого віку та особам з інвалідністю; педагогічний супровід та просвітницька діяльність серед дітей і підлітків; допомога в проведенні спортивних і туристичних заходів; проведення творчих ініціатив, конкурсів серед молоді та підлітків; надання допомоги в різних видах праці та ін.

На сьогоднішній день рівень розвитку волонтерської діяльності в Україні, в порівнянні з країнами Європи, залишається низьким. Серед причин – нестача інформації, слабка інформованість про переваги такої діяльності, наявність певних бар'єрів, що заважають розвитку волонтерського руху, серед яких особливо значущим є комунікаційний. На відміну від Заходу, в нашій країні бути волонтером поки що не престижно: позитивний імідж волонтера не сформований, заважають також соціальні стереотипи. Крім того немає шкіл і традицій волонтерства, натомість, має місце проблема навчання волонтерів.

Відтак, в українському суспільстві поки що відсутній комплексний підхід до організації молодіжного волонтерства.

Література:

1. Виннічик М. Виховувати людину, яка творить добро/ М. Виннічик // Освіта. – 2007. – №1 – С. 73 – 74.
2. Закон України «Про волонтерський рух» // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 43.
3. Закон України «Про волонтерську діяльність» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>
4. Кравченко О. Бути волонтером. Моральні цінності людства / О. Кравченко // Освіта України. – 2010. – 24 грудня (№ 95) – С. 3.
5. Крапівіна Г.О. Світовий волонтерський рух: стан і статус / Г.О. Крапівіна // Вісник економічної науки України. – 2012. – № 1. – С. 73 – 76.